

MANUEL FORCANO
VÍCTOR HURTADO

**ATLES DE LA HISTÒRIA
DELS JUEUS DE CATALUNYA**

Rafael Dalmau, Editor
Barcelona, 2019

SUMARI

Pròleg	5
Taula de continguts	9
Capítol I. Primers testimonis de la presència de jueus (segles III-X)	10
Unitat 1. La Gran Diàspora.	10
Unitat 2. Els jueus al baix imperi romà	12
Unitat 3. Testimonis d'època visigòtica.	14
Unitat 4. La legislació antijueva visigòtica	16
Unitat 5. La radicalització dels darrers reis visigots	18
Unitat 6. La conquesta musulmana	20
Unitat 7. La contraofensiva franca	22
Capítol II. Entre cristians i musulmans (segles XI-XII).	24
Unitat 8. Els jueus, entre cristians i musulmans	24
Unitat 9. Els comtes catalans i les comunitats jueves	26
Unitat 10. La cultura jueva a la Tortosa musulmana.	28
Unitat 11. Primera legislació sobre els jueus a la Catalunya comtal	30
Unitat 12. La invasió almohade i l'èxode dels jueus andalusins	32
Unitat 13. Expansió catalana per la Catalunya Nova	34
Unitat 14. Benjamí de Tudela a Catalunya	36
Capítol III. Jaume I, «l'amic dels jueus (segle XIII)»	38
Unitat 15. Els jueus de la cort de Jaume I.	38
Unitat 16. L'expansió per Mallorca i València	40
Unitat 17. La Controvèrsia maimonidiana	42
Unitat 18. Privilegis generals	44
Unitat 19. Prohibicions i mesures restrictives.	46
Unitat 20. Privilegis judicials.	48
Unitat 21. Privilegis econòmics	50
Unitat 22. Préstecs i usura	52

204	Unitat 23. Mossé ben Nahman de Girona	54
	Unitat 24. La Càbala a Catalunya.	56
	Unitat 25. La càbala pràctica d'Abraham Abulàfia.	58
	Unitat 26. Salomó ben Adret de Barcelona	60

Capítol IV. L'assentament: calls i col·lectes fiscals (segles XIII-XV) 62

	Unitat 27. Establiments jueus (segles XIII-XIV)	62
	Unitat 28. Els calls dels jueus	64
	Unitat 29. Serveis de l'aljama. Sinagogues i banys rituals	66
	Unitat 30. Serveis de l'aljama. Escoles i tribunals	68
	Unitat 31. Serveis de l'aljama. Forns, escorxadors i cellers	70
	Unitat 32. Serveis de l'aljama. Almoines i cementiris	72
	Unitat 33. Les col·lectes jueves	74
	Unitat 34. Els impostos	76
	Unitat 35. Els subsidis	78
	Unitat 36. Girona i la seva col·lecta.	80
	Unitat 37. Sant Feliu de Guíxols, Camprodon, Besalú	82
	Unitat 38. Figueres, Peralada i Castelló d'Empúries	84
	Unitat 39. Jueus de l'Empordà, Torroella de Montgrí i la Bisbal d'Empordà	86
	Unitat 40. Barcelona i la seva col·lecta	88
	Unitat 41. Berga, Solsona, Manresa i Vic	90
	Unitat 42. Les portes dels jueus: Calaf i Castellfollit de Riubregós. Caldes de Montbui	92
	Unitat 43. Cervera, Santa Coloma de Queralt, Conesa i Sarraí	94
	Unitat 44. Reus, l'Aleixar, l'Espluga de Francolí i Montblanc	96
	Unitat 45. La Selva del Camp, Alcover i Tarragona	98
	Unitat 46. Falset, Valls, l'Arboç i Vilafranca del Penedès	100
	Unitat 47. Tortosa i la seva col·lecta	102
	Unitat 48. Els jueus de l'Ebre, Alcanyís i Mora d'Ebre	104
	Unitat 49. Lleida i la seva col·lecta	106
	Unitat 50. Balaguer i Tàrraga.	108
	Unitat 51. La Seu d'Urgell, Àger, Agramunt i Bellpuig	110
	Unitat 52. Els jueus de la Franja. Tamarit, Fraga i Montsó	112
	Unitat 53. Perpinyà i la seva col·lecta.	114
	Unitat 54. Jueus del Rosselló i la Cerdanya	116
	Unitat 55. El regne de Mallorca i Montpeller	118
	Unitat 56. Mallorca i la seva col·lecta.	120
	Unitat 57. Les col·lectes valencianes	122
	Unitat 58. Les col·lectes aragoneses	124

Capítol V. El segle del diable (segle XV) 126

	Unitat 59. L'expulsió dels jueus de França de 1306	126
	Unitat 60. La croada dels Pastorells de 1320	128
	Unitat 61. L'expansió: Sicília i Sardenya.	130

Unitat 62. Els metges jueus	132
Unitat 63. Metges municipals i metgesses	134
Unitat 64. La Pesta Negra de 1348	136
Unitat 65. Acusacions de profanació d'hòsties consagrades.	138
Unitat 66. Les Hagadàs catalanes	140
Unitat 67. L'onada d'avalots de 1391	142
Unitat 68. Hasday Cresques: l'intent de recuperar els calls.	144
Unitat 69. Científics jueus del segle XIV	146
Unitat 70. Literats dels jueus del segle XIV	148
Capítol VI. Cap a l'expulsió (segle XV)	150
Unitat 71. Les prèdiques de Vicent Ferrer.	150
Unitat 72. La Disputa de Tortosa	152
Unitat 73. Els Trastàmars	154
Unitat 74. El judaisme es defensa	156
Unitat 75. L'edicte d'expulsió de 1492	158
Unitat 76. Destí final dels jueus catalans	160
Capítol VII. El temps de la por (segles XVI-XVIII)	162
Unitat 77. La Inquisició: la persecució dels judaïtzants	162
Unitat 78. El Sant Ofici: els mètodes del terror	164
Unitat 79. Els xuetes de Mallorca.	166
Unitat 80. La permanència del criptojudaisme	168
Capítol VIII. El retorn a Catalunya (segles XIX-XXI)	170
Unitat 81. Redescobriments dels sefardites	170
Unitat 82. El retorn: 1900-1930	172
Unitat 83. República i Guerra Civil	174
Unitat 84. El pas pels Pirineus: perseguits i salvats	176
Unitat 85. L'antijudaisme del franquisme.	178
Unitat 86. Els jueus en democràcia (1978-2018)	180
Unitat 87. Els jueus a Catalunya, avui.	182
Unitat 88. Toponímia judaica a Catalunya	184
Bibliografia	187
Índex toponímic.	193